UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Introdución aos Estudos Literarios		Código	613G03005
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuadrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Filoloxía Española e Latina			
Coordinación	Rodriguez Gonzalez, Olivia	Correo electrónico	olivia.rodriguez.gonzalez@udc.es	
Profesorado	Paz Gago, Jose Maria Rodriguez Gonzalez, Olivia	Correo electrónico	jose.maria.paz.gago@udc.es olivia.rodriguez.gonzalez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Conceptos básicos no estudo da literatura: xéneros, movementos e técnicas de análise literaria.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Conocer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.	A1 A9	B4	
Coñecer as correntes teóricas da ciencia literaria	A3		
Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.	A11		
Coñecer as literaturas en lingua galega, española e inglesa.	A7		
Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.	A10		
Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.	A14		
Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.	A15		
Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua española.	A5		
Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.		B1	
Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.		B2	
Adquirir capacidade de autoformación.		B3	
Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.		B5	
Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.		B6	
Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.		B7	
Apreciar a diversidade.		B8	
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.		B9	
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.		B10	
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			C1
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			C3
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			C4
Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.			C5

Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			C7
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			C8
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.			C6
Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.	A2		

Contidos	
Temas	**Subtemas**
1.Fundamentos dos estudos literarios	-Obxecto e método -Dominios da ciencia literaria -Lingua e comunicación literarias -Periodización literaria -Xéneros literarios
2. A lírica	-Concepcións da lírica e xéneros históricos -Métrica e retórica -Teoría da función poética -Enunciación e pragmática líricas
3. A dramática.	-Semiótica teatral. Drama e Espectáculo -Tempo e espazo -Personaxe e público -Xéneros históricos. -Teoría aristotélica da traxedia
4. A narrativa	- Narratoloxía da historia e do discurso - Modalización narrativa - Temporalización e espacialización narrativas - O personaxe narrativo - Xéneros históricos
5. Panorama histórico da Teoría literaria. Primeira parte	- Antigüidade Clásica - Idade Media e Clasicismo
6. Panorama histórico da Teoría literaria. Segunda parte	- Romanticismo. Positivismo - Principais correntes dos ss. XX-XXI

Planificación				
Metodoloxías / probas	**Competencias / Resultados**	**Horas lectivas (presenciais e virtuais)**	**Horas traballo autónomo**	**Horas totais**
Análise de fontes documentais	A11 B1 C3	1	0	1
Sesión maxistral	A1 A2 A3 B3 B5 C1 C4	15	45	60
Resumo	A9 A11 B7 C1	1	3	4

Aprendizaxe colaborativa	A1 A2 B10 B8 C4	1	3	4
Presentación oral	A1 A2 A5 A15 B2 B4 B5 B6 B8 C1 C3 C4 C6	1	1	2
Obradoiro	A1 A2 A7 A11 A14 B3 C5 C6	1	1	2
Esquemas	A2 A10 A11 B7	1	3	4
Recensión bilbiográfica	A1 A2 A7 B7 C1	1	8	9
Lecturas	A5 A7 A14 B1 C7	1	40	41
Proba mixta	A1 A2 A3 A5 A7 A11 A14 A15 B5 B6 B7 B10 C1	2	10	12
Prácticas a través de TIC	B1 B2 B3 B5 B6 B9 B10 C3 C6 C8	2	4	6
Atención personalizada		5	0	5
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**				

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**
Análise de fontes documentais	Para a elaboración de traballos procuraranse documentos diversos que serán especificados na aula polo profesor ou a profesora
Sesión maxistral	Sesións de exposición oral por parte do profesor ou profesora, que se esforzarán en transmitir contidos relevantes, aclarando dúbidas xurdidas. É a parte máis importante na transmisión de coñecementos.
Resumo	Práctica que acompaña a elaboración de esquemas
Aprendizaxe colaborativa	Os alumnos utilizarán distintas ferramentas de documentación para solucionar problemas e atopar resultados en común
Presentación oral	Os alumnos escollerán unha obra literaria entre as propostas na aula para o traballo en grupo, e as súas conclusións serán expostas oral e publicamente.
Obradoiro	Traballo na aula sobre distintas cuestións que presenta o fenómeno literario.
Esquemas	Práctica para a constatación dunha boa lectura de artigos, capítulos e outros textos documentais.
Recensión bilbiográfica	As obras literarias asignadas a cada estudante serán obxecto de recensión seguindo as pautas dadas na aula
Lecturas	É a metodoloxía fundamental para iniciarse no estudo da literatura: haberá lecturas teóricas e lecturas de obras literarias.
Proba mixta	Trátase dunha proba escrita que poderá constar tanto de respostas longas e ben argumentadas, como de respostas breves e tipo test, así como de comentarios de breves textos teóricos ou literarios. Na primeira convocatoria referirase á parte teórica da materia. Na segunda convocatoria, incluirá tamén exercicios prácticos para os que non superen as prácticas de aula.
Prácticas a través de TIC	A investigación literaria debe moito ás TIC, imprescindibles para acopio de datos e relación de fenómenos. Realizaranse, se é posible, prácticas na aula net.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Análise de fontes documentais Resumo Esquemas Obradoiro Recensión bilbiográfica	A atención personalizada levarase a cabo en función das necesidades do grupo de alumnos ou do estudante en particular, tanto na aula como a través do correo electrónico, o uso da plataforma moodle, ou o diálogo real en horas de atención ao estudante. Para que se realice axeitadamente, é indispensable que os alumnos acudan ás aulas e participen activamente nelas.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Presentación oral	A1 A2 A5 A15 B2 B4 B5 B6 B8 C1 C3 C4 C6	Terase en conta na súa avaliación o coñecemento da materia que o alumno demostre, así como a súa habilidade comunicativa e dominio da lingua oral na exposición na aula.	10
Sesión maxistral	A1 A2 A3 B3 B5 C1 C4	A participación do estudante na aula da sesión maxistral será tida en conta na avaliación do curso	5
Proba mixta	A1 A2 A3 A5 A7 A11 A14 A15 B5 B6 B7 B10 C1	Cualificación na proba ou exame teórico	50
Obradoiro	A1 A2 A7 A11 A14 B3 C5 C6	Na aula de prácticas se avaliará o proceso de traballo individual e en equipo	10
Lecturas	A5 A7 A14 B1 C7	Avaliarase o traballo de lectura realizado polo alumno	10
Recensión bilbiográfica	A1 A2 A7 B7 C1	Avaliación da resposta do alumno no referente ao seguimento da orientación exposta na aula pola profesora ou profesor,para a realización de recensións, fichas ou comentarios de lecturas	15

Observacións avaliación

Na 1º oportunidade da convocatoria única (ao final do cuadrimestre correspondente), realizarase unha proba mixta, cuxa nota se unirá á obtida nos traballos prácticos realizados durante o curso. O calendario para a realización dos traballos prácticos será comunicado ao inicio do curso. Os alumnos que non superen entón a materia e pasen á 2º oportunidade da convocatoria única, realizarán en xullo un exame máis extenso, que constará dunha parte teórica e outra práctica. A cualificación do exame será a nota obtida finalmente na materia. En calquera das convocatorias, o alumno deberá obter unha nota mínima de 5 para aprobar a asignatura, tal e como establece a normativa da Facultade de Filoloxía. Os traballos nos que o alumno plaxie serán penalizados cun 0,00. As probas escritas e os traballos deben realizarse con corrección lingüística: o docente baixará a nota por erros de acentuación, ortografía, puntuación ou concordancia sintáctica. Ou por redundancias excesivas, falta de precisión ou pobreza léxica, uso de abreviaturas ou utilización dun rexistro non formal. Na primeira oportunidade de avaliación, será considerado NP o alumno que non se presente á chamada "proba mixta" ou exame relativo á parte teórica da materia. Os alumnos pendentes só desta materia para graduarse e que se presenten á convocatoria adiantada (en decembro) deberán axustarse ás normas que rexen para a 2º oportunidade (a de xullo). Repetidores ou alumnos con exención de asistencia, por razóns laborais ou doutra índole, deberán poñerse en contacto co docente ao inicio do curso -e non máis tarde- para a organización da súa docencia.

Fontes de información

Bibliografía básica	- CABO ASEGUINOLAZA, Fernando / RÁBADE VILLAR, María do Cebreiro (2006). Manual de Teoría de la Literatura. Madrid. Castalia - CASAS, Arturo (coord.) (2005). Elementos de crítica literaria. Vigo. Xerais - GARRIDO GALLARDO, Miguel Ángel (1988). Teoría de los géneros literarios. Madrid. Arco - GARRIDO, Miguel Ángel (2000). Nueva introducción a la teoría de la literatura. Madrid, Síntesis - GARRIDO GALLARDO, M. A. dir. (2009). El lenguaje literario. Vocabulario crítico. Madrid, Síntesis - GUILLÉN, Claudio, (2005). Entre lo uno y lo diverso. Introducción a la literatura comparada. Barcelona. Tusquets - GUTIÉRREZ CARBAJO, Francisco (2002). Movimientos y épocas literarias. Madrid, UNED - LAPESA, Rafael (2004). Introducción a los estudios literarios. Madrid. Cátedra - SILVA, Vítor Manuel de Aguiar e (200). Teoria e metodologia literárias. Lisboa, Universidade Aberta - VILLANUEVA, Darío (1994). Curso de teoría de la literatura. Madrid. Taurus - VIÑAS PIQUER, David (2002). Historia de la crítica literaria. Barcelona. Ariel O PROFESOR INDICARÁ NA AULA AS OBRAS LITERARIAS QUE CADA ALUMNO DEBERÁ LEERA MODO DE ORIENTACIÓN, INDÍCANSE A CONTINUACIÓN EXEMPLOS DE POSIBLES LECTURAS:LÍRICAGeorge G. Byron, Baron(1788-1924), Poemas escogidos Charles Baudelaire, Les fleurs du mal (1857), As flores do mal , Las flores del malGustavo Adolfo Bécquer, Rimas (1859-1870)Rosalía de Castro, En las orillas del Sar (1884)Thomas S. Eliot, The Waste Land, La tierra baldía/ estéril (1922)Dylan Thomas, The Poems(1934-1952), PoemasLuís Seoane, Fardel do esilado (1952)Luis Cernuda, La realidad y el deseo (1924-1962)Pier Paolo Pasolini, Le ceneri di Gramsci (1957), Las cenizas de GramsciXosé Luís Méndez Ferrín, Con pólvora e magnolias (1976)Luz Pozo Garza, As arpas de Iwerddon (2005)Valente, José Ángel, Poesía (Visor, 20013)TEATROEurípides, Electra (s. V a C.)Ramón del Valle Inclán, Divinas palabras (1920), Luces de Bohemia (1920)Luigi Pirandello, Sei personaggi in cerca d?autore (1921), Seis personaxes na procura de autor, Seis personajes en busca de autor Bertoldt Brecht, Mutter Courage und ihre Kinder (1939-1949), Madre Coraje y sus hijos, Nai Coraxe e mais os seus fillos Jonh B. Prietsley, An inspector calls (1946), Llama uninspector / Ha llegado un inspector, Chama un inspector.Arthur Miller, Death of a salesman (1949), A morte dun viaxante, La muerte de unviajanteRoberto Vidal Bolaño, Doentes (1998)Juan Mayorga, Himmelweg. Camino del cielo (2003)Rubén Ruibal, Limpeza de sangue (2006)NARRATIVAMiguel de Cervantes, Don Quijote de la Mancha (1605, 1615)Charles Dickens, A tale of two cities (1859), Historia de dos ciudadesLeón Tolstoi, Smert Ivana Ilyichá, A morte de Iván Ilich, La muerte de Iván Illich (1886)Franz Kafka, Das Schloß (1922), El CastilloJohn Dos Passos, Manhatan Transfer (1925)Vicente Risco, O porco de pé (1928)Gonzalo Torrente Ballester, Don Juan (1963)Julio Cortázar, Rayuela (1963)Friedrich Dürrematt, Das Sterben der Pythia (1976), La muerte de la Pitia Carme Riera, Dins el darrer blau (1994), En el último azulEva Moreda, A Veiga é como un tempo distinto (2011)EnsaioVirginia Woolf, A room of one?s own (1929), Un cuarto de seu , Una habitación propia Manuel Azaña, La velada en Benicarló (1937-1939)Mario Vargas Llosa, La verdad de las mentiras. Ensayos sobre la novela moderna (1990)Casares, Carlos, Un país de palabras, Galaxia, Vigo (1998)Miguel Anxo Murado, Fin de século en Palestina (2008)Baceiredo, Rebeca, A revolución non vai ser televisada (2013) RECURSOS DIXITAIS (revisados en xuño de 2016)Biblioteca Virtual Galega (Literatura galega), Universidade da Coruña: http://bvg.udc.es/Biblioteca Virtual Cervantes (Literatura española, iberoamericana, galega, catalá, etc.), Universidade de Murcia: , http://www.cervantesvirtual.com/Portal Literatura Vasca: http://www.basqueliterature.com/es/loturak/euskalitLiteratura catalá en liña: http://www.lletra.com/Bibliotecas Virtuais en inglés (Literatura angloamericana e traducións doutras literaturas):http://www.online-literature.com/author_index.phphttp://www.bartleby.com/authors/http://www.bibliomania.com/bibliomania-static/index.htmlDicionario galego RAG: http://academia.gal/dicionario#inicio.doDicionario español RAE: http://buscon.rae.es/draeI/Dicionario inglés: http://www.wordreference.com/es/Teoría literaria en Internet:Casas, Arturo (2012 [2002]). Bibliografía sistemática de Teoría literaria. Número monográfico do Boletín Galego de Literatura: 26. reediciónen poesiagalega.org. Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura.http://www.poesiagalega.org/uploads/media/casas_2002_biblteorialit.pdfGlosario de narrativa, extraído de Darío Villanueva, Comentario de textos narrativos: la novela . Gijón: Ediciones Júcar, págs 181-201:http://faculty.washington.edu/petersen/321/narrtrms.htmRetórica: The Forest of Rhetoric. Silva Rhetoricae: http://humanities.byu.edu/rhetoric/silva.htmA isto engádense Páxinas web de fundacións e persoais de autores (procura en buscadores)

Bibliografía complementaria	- VILARIÑO PICOS, Mª Teresa /ABUÍN GONZÁLEZ, (2006). Teoría del hipertexto. La Literatura en la era electrónica. Madrid. Arco - PAVIS, Patrice (1980) (1983). Diccionario del teatro. Barcelona. Paidós - BOBES NAVES, Mª del Carmen (1997). Semiología de la obra dramática. Madrid. Arco - LÓPEZ CASANOVA, Arcadio (1994). El texto poético. Teoría y metodología. Salamanca. Ediciones Colegio de España - CABO ASEGUINOLAZA, Fernando (ed.) (1999). Teorías sobre la lírica. Madrid. Arco - VALLES CALATRAVA, José (dir.) (2003). Diccionario de teoría de la narrativa. Salobreña:Alhulia - GARRIDO DOMÍNGUEZ, Antonio (1993). El texto narrativo. Madrid. Síntesis - WELLEK, R. / WARREN, A. (1948) (1974). Teoría de la literatura. Madrid. Gredos - SILVA, Vítor Manuel de Aguiar e (1966) (1975). Teoría de la Literatura. Madrid. Gredos - POZUELO YVANCOS, J.M. (1988). Teoría del lenguaje literario. Madrid. Cátedra - GENETTE, Gérard (1972) (1989). Figuras III . Barcelona. Lumen - FOKKEMA, D.W. / IBSCH, E. (1988). Teorías de la literatura del siglo XX, 3ª edic.. Madrid. Gredos - BAJTIN, Mijail (1982). La estética de la creación verbal. México. Siglo XXI - BOBES NAVES, M. C.et al. (1995-1998). Historia de la teoría literaria. 2 vols.. Madrid. Gredos - GARCÍA BARRIENTOS, José Luis (2001). Cómo se comenta una obra de teatro. Madrid. Síntesis PARA CADA UN DOS TEMAS INDICARASE UNHA BIBLIOGRAFÍA ESPECÍFICA E ACTUALIZADA PARA USO PERSOAL DO ALUMNO EN FUTUROS TRABALLOS.

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións
Ir a clase.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías